Dosarul nr. 4r-3453/23 *(4-23006534-02-4r-29082023)*
Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător : Cristina Cheptea

D E C I Z I E
În numele Legii

17 februarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Centru
În componenţa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător: Oxana Robu
Judecătorii: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

Examinând în ordine de recurs, *fără prezenţa părţilor,* recursul reprezentantului SRL „Fly One”, Mircea Maleca împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2023, pe marginea contestației depuse de SRL „Fly One” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria AAC 00089 și a deciziei agentului constatator din 19.12.2022

Termenul de examinare a cauzei:
Judecarea cauzei în prima instanţă: 13.01.2023 – 18.08.2023;
Judecarea cauzei în instanța de recurs : 29.08.2023 – 17.02.2025.
Procedura înștiințării legal executată.

Asupra recursului reprezentantului SRL „Fly One”, Mircea Maleca împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2023, în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru -

C O N S T A T Ă:

1. SRL „Fly One” a depus, prin intermediul directorului Mircea Maleca, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria AAC 00089 și a deciziei de sancționare a agentului constatator din 19.12.2022 din cadrul Autorității Aeronautice Civile, prin care a solicitat admiterea contestației, declararea nulă a procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, cu încetarea procesului contravențional pornit în baza art. 344 alin. 3 lit. d) Cod Contravențional al RMoldova pe motivul inexistenței faptei, or și din motive de nulitate.

2.*Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2023* , s-a respins contestația depusă de SRL „Fly One” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria AAC 00089 și a deciziei asupra cauzei contravenționale din 19.12.2022, emise de agentul constatator din cadrul Autorității Aeronautice Civile, ca neîntemeiată.

3.*Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, reprezentantul SRL „Fly One”, Mircea Maleca a declarat recurs în termen, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18.08.2023 cu emiterea unei noi decizii privind anularea procesului verbal cu privire la contravenție seria AAC nr. 00088 din 19.12.2022 ca fiind ilegal și lovit de nulitatea absolută ți încetarea procesului contravențional pornit în privința „Fly One” SRL.*

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- instanța nu a dat nici o apreciere sau critică argumentelor recurentului legate de nulitatea procesului verbal pe motiv că fapta contravențională a fost constată și procesul contravențional a fost început contrar prevederilor art. 440 alin. (4^1) din Codul contravențional, indiferent de faptul că petiționarul a marcat faptul că controlul de către Autoritatea Aeronautică Civilă la „Fly One” SRL a fost efectuat exclusv în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

- instanța în cuprinsul hotărârii nu a dat absolut nici o apreciere probelor prezentate de către „Fly One” SRL, în special răspunsul nr. 14-93-1076 din 28.11.2022 eliberat de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, unde autoritatea publică care supraveghează legalitatea controalelor efectuate de către Autoritatea Aeronautică Civilă, a explicat modalitatea de constatare a faptelor contravenționale ca urmare a efectuării controlului în baza Legii nr. 131 de Autoritatea Aeronautică Civilă; procesele verbale de control din 13.04.2023 și a altor acte de control emise de Autoritatea de Aeronautică Civilă pe cauze similare, unde Autoritatea înainte de aplicarea răspunderii contravenționale a constatat încălcările în baza legii nr. 131 cu prezentarea delegației de control și a listelor de verificare;

- instanţa de fond a omis să constate şi să dea apreciere unor circumstanţe importante şi semnificative ce duc la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, și anume de circumstanţe legate de legalitatea constatării faptei contravenţionale şi începerea/desfăşurarea procesului contravenţional, circumstanţe importante la care instanţa de fond nu a dat niciun răspuns, indiferent de faptul că în explicaţiile sale si în contestaţie recurentul le-a accentuat, si a prezentat dovezi în acest sens;

- contrar normelor imperative ale legii, stabilite de art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional, agentul constatator a constatat fapta contravenţională şi a

început procesul contravenţional, fapt/argumente ignorate neîntemeiat şi nemotivat de instanţa de fond. Or, instanţa de fond a constatat că la baza iniţierii procesului verbal cu privire la contravenţie a stat reclamaţia cet. *****, prin care a sesizat AAC despre încălcarea drepturilor consumatorilor în legătură cu întârzierea zborului. Reclamaţia a fost înaintată de consumator, în temeiul Legii nr. 105 din 13.03.2003, privind protecţia consumatorilor, (în cele ce urmează „Legea nr. 105'').

- dreptul la sesizarea autorităţilor publice în vederea verificării încălcării drepturilor consumatorilor şi iniţierea controlului este conferit de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 105, în vederea stopării şi combaterii practicilor comerciale incorecte, persoanele sau autorităţile care, potrivit legii, au un interes legitim pot: a) să iniţieze o acţiune în instanţă; b) să sesizeze organul de control în domeniul protecţiei consumatorului, conform domeniului de competenţă, pentru ca acesta fie să decidă asupra reclamaţiilor, fie să iniţieze acţiuni în instanţă împotriva comercianţilor care au săvîrşit ori sînt susceptibili să săvîrşească practici comerciale incorecte;

- încălcarea regulilor privind protecţia consumatorului se constată doar în baza Legii nr. 131, reieşind din art 1,4,14 pct 9 al Anexei la Legea nr. 131;

- prin urmare, este cert şi absolut faptul că Autoritatea Aeronautică Civilă a efectuat un control în baza Legii nr. 131 la „FLY ONE" SRL, pentru a constata încălcarea regulilor privind protecţia consumatorilor de către „FLY ONE" SRL;

- constatarea faptei contravenţionale şi începerea procesului contravenţional urmare a efectuării unui control în baza Legii nr. 131, are loc doar în baza art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional, însă în speţă constatarea faptei contravenţionale şi începerea procesului contravenţional nu a avut loc în conformitate cu art. art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional, fapt ce duce la nulitatea procesului contravenţional;

- instanţa de fond a ignorat aceste aspecte şi în cuprinsul hotărârii nu a motivat absolut cu nimic de ce aceste argumente a petiţionarului au fost ignorate. Or, faptul efectuării controlului de către Autoritatea Aeronautică Civilă în baza Legii nr. 131 şi la reclamaţia consumatorului este unul evident.

- concomitent, relatează că, pe deoparte instanţa constată că consumatorii au sesizat Autoritatea Aeronautică Civilă în vedere protejării drepturilor consumatorilor, iar pe de altă parte instanţa refuză să recunoască faptul că în baza reclamaţiei consumatorilor Autoritatea Aeronautică Civilă a efectuat un control în baza Legii nr. 131. La acest capitol, observă că concluziile instanţei vin în contradicţie cu circumstanţele cauzei şi nemijlocit cu prevederile legale evidenţiate mai sus;

- astfel, constatarea pretinsei faptei contravenţionale, depistate de autoritatea publică (Autoritatea Aeronautice Civile), urmare a desfăşurării controlului în baza

Legii nr, 131, este reglementată de art 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional;

- specifică că potrivit art. 10 din Legea nr. 131, autoritatea administraţiei publice centrale de supraveghere a controalelor este Cancelaria de Stat, denumită în continuare autoritate de supraveghere a controalelor;

- potrivit răspunsului nr. 14-93-1076 din 28.11.2022 eliberat de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (care instanţa de fond nu i-a dat nicio apreciere), Cancelaria confirmă faptul că procesul contravenţional urmare a controlului efectuat de autorităţile publice se iniţiază exclusiv în baza art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional.

- mai mult, petiţionarul a prezentat instanţei de fond şi probe (procesul verbal de control din 13.04.2023, lista de verificare), unde pe cauze similare (petiţii ale consumatorilor) AAC efectuează control şi constată fapta contravenţională în baza art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional, ceea ce în speţă nu a avut loc, deci controlul a fost arbitrar şi fapta a fost constatată nu conform art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional.

- astfel, potrivit art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional, constatarea faptei contravenţionale şi începerea procesului contravenţional în cadrul controlului de stat asupra activităţii de întreprinzător sau în urma acestuia de către agentul constatator care are atribuţii de organ de control conform Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător se efectuează în limitele stabilite la art. 5^1 din legea menţionată.

- Conform art. 5^1 alin. (2) din Legea nr. 131, controlul se desfăşoară doar în baza şi în limitele listei de verificare aplicabile pentru domeniul, tipul şi obiectul de control în cauză, Lista de verificare poate fi aplicată doar în cazul în care este aprobată, conform rigorilor stabilite de Guvern şi prezenta lege, prin actul normativ al autorităţii publice centrale cu competenţe în domeniul de control, la propunerea organului de control corespunzător şi în urma consultărilor publice. Lista de verificare aprobată este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova şi pe pagina electronică a organului de control.

- în speţă, constatarea faptei contravenţionale de către agentul constatator a fost realizată cu încălcarea prevederilor art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional si art. 5^1 din Legea nr. 131, în special fără a fi întocmite şi prezentate către „FLY ONE" SRL şi instanţei de fond a listelor de verificare în conformitate cu Legea nr. 131 și asa cum o cere art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional.

- instanţa de fond a ignorat vehement aceste argumente importante care în mod incontestabil atestă încălcarea de către agentul constatator a normelor imperative ale legii (art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional) la constatarea faptei contravenţionale. Anume încălcarea acestor norme imperative demonstrează că fapta contravenţională şi procesul contravenţional au fost viciate de la început,

or, a fost constatată fapta contravenţională contrar prevederilor art. 440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional;

- în speţă a fost încălcată norma imperativă privind constatarea faptei contravenţionale şi începerea procesului contravenţional, deci toate actele/acţiunile şi operaţiunile efectuate de agentul constatator sunt nule în special procesul verbal cu privire la contravenţie contestat, fapt pe care instanţa de fond în mod nejustificat şi nemotivat l-a ignorat;

- la caz, nu este clar ce tip de încălcare constituie fapta „FLY ONE" SRL (minoră, gravă, foarte gravă) şi dacă aceasta poate face obiectul unei contravenţii;

- or, la răspundere contravenţională, în sensul Legii nr. 131, agentul economic poate fi sancţionat contravenţional doar pentru încălcări grave sau foarte grave, fapt rezultat din art. 441 lit. g) din Codul Contravenţional, conform căruia, procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: fapta a fost constatată în cadrul controlului de stat asupra activităţii de întreprinzător şi nu reprezintă încălcare gravă sau foarte gravă în sensul Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător;

- din cuprinsul hotărârii nu este clar cum instanţa de judecată a constatat că fapta imputată „FLY ONE" SRL ar fi o încălcare gravă sau foarte gravă pentru iniţierea şi aplicarea sancţiunii contravenţionale;

- **i**nstanţa de fond şi agentul constatator în lipsa listei de verificare, unde s-ar constata gravitatea faptei agentului economic, aplică sancţiuni contravenţionale, fapt care este inadmisibil şi contrar legii;

- observă că procesul verbal cu privire la contravenţie contestat este lovit de nulitatea absolută, or, fapta contravenţională a fost constatată contrar normelor imperative stabilite de Codul Contravenţional (440 alin. (4^2) din Codul Contravenţional). Respectiv, solicităm instanţei de apel să admită contestaţia şi să declare nul procesul verbal cu privire la contravenţie din motivele evidenţiate *supra.***;**

- instanţa de fond nu a luat în considerare şi alte aspecte importante evidenţiate în contestaţie, în concret vorbim despre faptul că, acuzaţia adusă „FLY ONE" SRL, de către agentul constatator nu este una clară şi precisă. Or, „FLY ONE" SRL, a fost sancţionată pentru utilizarea practicilor comerciale incorect (înşelătoare şi/sau agresivă);

- practicile comerciale „înşelătoare" sunt redate la art. 13 alin. (12) din Legea nr. 105. Astfel, dacă agentul constatator invocă faptul că „FLY ONE" SRL, a admis o practică comercială „înşelătoare" atunci urma să evidenţieze în procesul-verbal cu privire la contravenţie concret litera din alin. (12) al art. 13 din Legea nr. 105, ce încadrează practica utilizată de „FLY ONE" SRL. Nici în conţinutul procesului verbal cu privire la contravenţie, nici în anexa la procesul verbal agentul

constatator nu indică concret care faptă înşelătoare din literele evidenţiate la art. 13 alin. (12) din Codul Contravenţională a fost săvârşită de „FLY ONE” SRL.

- agentul constatator nu a specificat expres care tip de practică comercială incorect utilizează „FLY ONE" SRL, deci, constatăm că suntem în prezenţa unei acuzaţii arbitrare fapt ce duce la imposibilitatea justiţiabilului de a se apăra şi încalcă drepturile fundamentale ale acestuia de acces la justiţie şi la apărare. Or, omiterea evidenţierii în mod concret a normei de drept încălcate duce la imposibilitatea reală şi efectivă a justiţiabilului de a se apăra prompt şi de a înţelege punctul de vedere al agentului;

- instanţa de fond în mod arbitrar a examinat cauza fapt ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil în raport cu „FLY ONE SRL;

- agentul constatator nu a indicat numele persoanei fizice care reprezintă societatea, cerinţă, obligatorie descrisă în art. 443 alin. (1) lit. c) din Codul Contravenţional. Astfel, există o serie de încălcări ce duc la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, dar, instanţa de fond le-a ignorat în mod inexplicabil;

- în cuprinsul contestaţiei s-a invocat că procesul verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit în lipsa „FLY ONE” SRL, respectiv, a fost contrasemnat de un martor, a cărui calitate nu este clară si nici instanţa de fond nu a identificat-o în cuprinsul hotărârii, instanţa nici nu a răspuns la acest capăt de contestaţie, fapt ce demonstrează reiterat că contestaţia a fost examinată în mod superficial.

Procedura de înștiințare legal executată.

4.În conformitate art. 471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului (f.d. 155-156) și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

Astfel, la data de 09.01.2025 în adresa Curți de Apel Centru a parvenit referința depusă de către agentul constatator Sergiu Croitor prin care solicită respingerea recursului înaintat de reprezentantul CA „Fly One” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din data de 18.08.2023 ca fiind nefondat, or circumstanțele invocate de către contravenient sunt combătute prin cumulul materialului probatoriu anexat la dosar, hotărârea primei instanțe fiind legală, întemeiată și motivată. Reiterează că drepturile consumatorilor pot fi

protejate prin diverse forme și metode care nu sunt legate reciproc între ele. Controlul de stat reprezintă doar una din formele de protejare a drepturilor consumatorilor. Invocă că pot fi efectuate controale conform prevederilor Codului contravențional doar în scopul constatării contravenției, verificând doar obiectul sesizării/autosesizării.

5.*Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea hotărârii contestate, reieșind din următoarele considerente.*

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

6.Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată lipsa de careva temeiuri de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că, la adoptarea soluției instanța de fond a ținut cont de rigorile art. 458 alin. (1) din Codul contravențional, care indică că, examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; lit. b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; lit. c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; lit. d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Instanța de recurs reține că, la data de 04.10.2022, în adresa Autorității Aeronautice Civile (AAC) a parvenit petiția cet. *****, în calitate de consumator, înregistrată cu nr. F03/2022, prin care a pretins la revendicarea dreptului lezat, în legătură cu întârzierea prelungită a zborurilor operate de către SRL „Fly One" (la 03.07.2022 și respectiv la 10.07.2022, a se vedea f.d. 38-40), indicând, că în urma

adresării prealabile către operatorul aerian, i s-a refuzat achitarea compensațiilor prevăzute de lege, invocându-se ”circumstanțe excepționale”, ce nu pot fi imputabile companiei aeriene în legătură cu întârzierea zborurilor (f.d. 41-47).

Prin citația nr. 3061 din 07.10.2022, SRL „Fly One” a fost invitată pentru 17.10.2022, ora 11:00 la sediul Autorității Aeronautice Civile, cu scopul depunerii explicațiilor de rigoare privind circumstanțele invocate în petiția cet. Fomin Victor. Totodată, AAC a solicitat prezentarea motivelor întârzierii prelungite a curselor respective, precum și poziția persoanei juridice în legătură cu cazul expus, raportată la prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin HG nr. 836 din 08.11.2012, informând despre obligarea colaborării în cadrul cercetării stării de fapt, prin indicarea, prezentarea probelor și a documentelor pertinente, la caz (f.d. 63).

Prin răspunsul nr. 1360 din 17.10.2022, SRL „Fly One” a explicat, că modificările zborurilor din 03.07.2022 și 10.07.2022 au intervenit ca urmare a anumitor circumstanțe independente de voința companiei și de ordin obiectiv, despre care cet. Fomin Victor a fost informat la 01.07.2022 și respectiv la 08.07.2022, fiindu-i propuse trei alternative, astfel că pasagerul a acceptat să utilizeze biletele procurate, efectuând înregistrarea la zbor în dimineața zilei de 03.07.2022 și ulterior la 10.07.2022. Iar reținerile zborurilor au fost cauzate de condițiile extraordinare, ce nu au putut fi depistate și/sau evitate în pofida tuturor măsurilor adoptate, circumstanțe care exclud obligația transportatorului aerian de a oferi compensații consumatorilor, în corespundere cu art. 14 al Regulamentului nr. 261 din 11.02.2004 (f.d. 65-66).

În continuare, la 18.10.2022 Autoritatea Aeronautică Civilă a expediat în adresa SRL „Avia Invest” o scrisoare, cu solicitarea de a prezenta informații referitoare la data și ora planificată pentru efectuarea zborului 5F511 din 03.07.2022 și zborul 5F512 din 10.07.2022, ora de facto de decolare, precum și motivele întârzierilor prelungite a acestor zboruri (f.d. 67-68).

Potrivit răspunsului nr. 12/1098 din 29.11.2022, SRL „Avia Invest” a informat AAC, că aeronava cursei aeriene 5F511 (Chișinău - Barcelona), inițial urma să decoleze de pe aeroportul Chișinău la 03.07.2022, ora 12:00, cu aterizarea în Barcelona la ora 14:30. Ulterior, la 01.07.2022, compania a recepționat informații privind modificarea orarului de zbor planificat inițial din motive comerciale, iar conform orarului nou modificat, aeronava respectivă urma să decoleze de pe aeroportul Chișinău la ora 19:20, dar a decolat de fapt la ora 20:55, ora de aterizare, nefiind cunoscută, din lipsa informației respective, iar motivul reținerii ce a fost indicat- restricții legate de trafic aerian. Cu referire la zborul 5F512 (Barcelona – Chișinău) s-a precizat, că aeronava cursei aeriene, conform orarului aprobat inițial, urma să decoleze de pe aeroportul Barcelona la data de

10.07.2022, ora 15:15 cu aterizarea în Chișinău la 10.07.2022, ora 19:40. La 08.07.2022, compania a recepționat informații cu privire la modificarea orarului de zbor inițial planificat din motive comerciale. Astfel, că potrivit orarului nou modificat, aeronava cursei aeriene 5F512 urma să decoleze de pe aeroportul Barcelona la data de 10.07.2022, ora 23:10 cu aterizarea în aeroportul Chișinău la 11.07.2022, ora 03:10, dar de fapt, aeronava respectivă a decolat la 11.07.2022, ora 01:39 și a aterizat la 11.07.2022, ora 05:23, motivul reținerii fiind sosirea întârziată a aeronavei de la cursa precedentă (a se vedea f.d. 69-75, fiind anexate probele confirmative).

Drept urmare, având în vedere conținutul probelor acumulate din care rezulta încălcarea Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor și a Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor la etapa soluționării reclamației cet. *****, existând o bănuială rezonabilă de comitere a contravenției prevăzută de art. 344 alin. 3 lit. d) Cod Contravențional al RMoldova, agentul constatator din cadrul Autorității Aeronautice Civile, în persoana inspectorului principal Sergiu Croitor, a dispus la 01.12.2022 începerea procesului contravențional în privința companiei aeriene SRL „Fly One”, prin autosesizarea emisă în corespundere cu art. 374 alin. 2 /1 Cod Contravențional al RMoldova (f.d. 34-37).

În aceeași zi, prin citația nr. 3625 din 02.12.2022, SRL „Fly One” a fost invitată la sediul AAC pentru data de 12.12.2022, ora 10:00 în vederea depunerii explicațiilor, citația fiind recepționată la 05.12.2022 (f.d. 33).

Ulterior, la 19.12.2022, de către agentul constatator al AAC, în persoana inspectorului principal Sergiu Croitor, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție Seria AAC 00089 în privința SRL „Fly One” în temeiul art. 344 alin. 3 lit. d) Cod Contravențional al Republicii Moldova pentru încălcarea regulilor privind protecţia consumatorilor, prin utilizarea de către comerciant a practicilor comerciale incorecte (înşelătoare) care denaturează sau sunt susceptibile să denatureze în mod esenţial comportamentul economic al consumatorului mediu la care ajung. Procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în absența reprezentantului persoanei juridice, fapt confirmat prin semnătura martorului-asistent Anastasia Gutium, fiind aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 240 unități convenționale, echivalentul 12000 lei, în colaborare cu prevederile art. 34 alin. 2/2 Cod Contravențional al RMoldova (a se vedea f.d. 27-31).

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art.10 Codul Contravențional, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale și se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.

În corespundere cu prevederile art. 440 alin. (1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art. 442 alin. (1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate în prezența făptuitorului sau în absența lui.

7.Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

În temeiul prevederilor art. 458 Codul Contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, iar potrivit prevederilor art. 460 Codul contravențional, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptice și juridice ale cauzei.

Conform prevederilor art. 425 Cod Contravențional, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale

privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită.

Subsecvent celor enunțate, Colegiul Penal reține că, la înfăptuirea justiției judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii judecă cauzele contravenționale pe baza legii și în condiții care exclud orice presiune asupra lor.

Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză, Colegiul Penal consideră că argumentele acestuia constituie un dezacord formal al soluției adoptate de către instanța de judecată care nu poate constitui temei de casare a acesteia, mai mult, prima instanța destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

Astfel, Colegiul Penal reține că procesul verbal cu privire la contravenție seria AAC 00089 corespunde cerințelor prevăzute de art.443 Cod contravențional astfel nu poate fi invocată nulitatea acestuia.

Prin urmare, față de cele invocate de recurent, Colegiul consideră că în speță au fost acumulate probele pertinente, utile şi concludente pentru examinarea completă şi multilaterală a cauzei şi pentru a putea lua o decizie corectă, totodată agentul constatator a prezentat probe relevante în susţinerea faptei contravenţionale imputate SRL „Fly One”. Ori, a fost stabilit cu certitudine că, la data de 07.04.2022, ora 22:08 cet. Fomin Victor a rezervat prin intermediul operatorului de transport aerian SRL „Fly One” bilet pentru cursa aeriană Chișinău- Barcelona, tur-retur, și anume: zborul 5F 511 cu plecarea din Chișinău, la data de 03.07.2022, ora 12:00 - sosirea în Barcelona la 03.07.2022, ora 14:15 și zborul 5F 512, cu plecarea din Barcelona la data de 10.07.2022, ora 15:15 și sosirea în Chișinău, în aceeași zi, la ora 19:25, achitând în total 216 euro. *(f.d. 59-62)*

La data de 01.07.2022 și 08.07.2022 pasagerul ***** a fost informat, că respectivele curse ale aeronavei s-au modificat, astfel că la 03.07.2022 urma să decoleze de pe aeroportul Chișinău la ora 19:20 și să aterizeze la Barcelona la ora 21:40, iar la 10.07.2022, decolarea din aeroportul Barcelona să aibă loc la ora 23:10, cu aterizarea în Chișinău la 11.07.2022, ora 03:10. *(f.d. 49-58)*

Potrivit răspunsului SRL „Avia Invest” nr. 12/1098 din 29.11.2022, SRL „Fly One” a modificat orarul zborurilor planificate inițial, din motive comerciale, timpul decolărilor și aterizărilor nefiind respectate nici după orarul nou schimbat, iar reținerile au fost cauzate de restricții legate de trafic aerian și de sosirea întârziată a aeronavei de la cursa precedentă. *(f.d. 69-75)*

La 22.07.2022, Fomin Victor a depus reclamații către SRL „Fly One”, fiind înregistrate cu nr. 1054 și 1055, în vederea revendicării dreptului lezat la compensație, iar prin răspunsul nr. 1067 oferit la 05.09.2022, pasagerului i-a fost respinsă cererea de compensare, motivând că, reținerile zborurilor respective au avut loc din cauza condițiilor extraordinare ce nu au putut fi depistate și/sau evitate în pofida tuturor măsurilor adoptate, care exclud obligațiunea transportatorului aerian de acordare a despăgubirilor. *(f.d. 41-46).*

Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, operatorul aerian nu este obligat să plătească compensaţii în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, în cazul în care poate face dovada că anularea este cauzată de împrejurări excepţionale care nu au putut fi evitate în pofida adoptării tuturor măsurilor posibile.

Potrivit Regulamentului (CE) nr. 261 al Parlamentului European și al Consiliului din 11.02.2004, circumstanțele excepționale pot fi considerate cele care pot surveni în special în caz de instabilitate politică, condiții meteorologice incompatibile cu desfășurarea zborului în cauză, riscuri legate de siguranță, deficiențe neprevăzute care pot afecta siguranța zborului și greve care afectează operațiunile operatorului de transport aerian.

În speță, Colegiul penal observă, că răspunsul nr. 1067 din 05.09.2022, oferit pasagerului ***** de către SRL „Fly One”, nu face dovada faptului, că întârzierile prelungite a zborurilor 5F11 din 03.07.2022 și 5F12 din 10.07.2022, au fost cauzate de împrejurări excepționale, nefiind specificate, concretizate și detaliate care anume condiții extraordinare nu au putut fi evitate/depistate, și că s-ar fi întreprins toate măsurile posibile în acest sens, or acestea nici nu au fost enumerate, răspunsul fiind unul incomplet, generalizat și neargumentat, cele invocate nefiind probate, pasagerului nefiindu-i oferită informație deplină. *(f.d. 45-46)*

De asemenea, în corespundere cu art. 10 lit. g) din Legea nr. 105 privind protecția consumatorilor, prestatorul este obligat să asigure prestarea serviciului (în cazul în care serviciul conține elemente vorbite sau textuale scrise) în limba moldovenească conform unui regulament aprobat de Guvern.

Potrivit pct. 38 din Regulamentul privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor, operatorul aerian care refuză îmbarcarea sau anulează un zbor prezintă fiecărui pasager în cauză o comunicare scrisă în care sunt precizate normele de compensare şi asistenţă în conformitate cu dispoziţiile prezentului Regulament. De asemenea, el prezintă fiecărui pasager afectat de o întârziere de cel puţin două ore o comunicare scrisă echivalentă. Pasagerului i se mai prezintă, sub formă scrisă, coordonatele autorităţii publice desemnate cu atribuţii în domeniu, menţionate la punctul 42 din prezentul Regulament.

În acest context, Colegiul penal reține că acele comunicări scrise, datate cu 01.07.2022 și respectiv 08.07.2022 privind modificarea orarului zborurilor, au fost expediate pasagerului ***** în limba engleză, fiindu-i propuse trei alternative: rambursarea a 110 % din costul biletelor pe contul pasagerilor MyFLYONE, rambursarea costului biletului pe cardul de achitare, schimbarea datei zborului, acestea nefiind conforme prevederilor Regulamentului, iar careva informații privind normele de compensare și asistență nu au fost indicate, consumatorului fiindu-i îngrădit dreptul la informații complete, precise și clare. *(f.d. 49-58, 65)*

Or, potrivit Regulamentul privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, statuează în mod imperativ acordarea despăgubirilor/compensației și asistenței pasagerilor în toate cazurile - când li se refuză îmbarcarea împotriva voinţei lor, când zborul este anulat și zborul este întârziat, însă această informație necesară consumatorului nu a fost inclusă de către SRL „Fly One” în nici un act/comunicare/răspuns, adresat consumatorului Fomin V.

Potrivit art. 13 alin. 8 din Legea nr. 105 privind protecția consumatorilor, o practică comercială este considerată ca fiind omisiune înşelătoare dacă, în contextul situaţiei de fapt şi ţinând cont de toate caracteristicile şi circumstanţele, precum şi de limitele de spaţiu şi de timp impuse mijloacelor de comunicare utilizate pentru transmiterea informaţiei, această practică omite o informaţie esenţială necesară consumatorului mediu, ţinând cont de context, pentru luarea unei decizii de tranzacţionare în cunoştinţă de cauză şi, prin urmare, determină sau este susceptibilă să determine consumatorul mediu să ia o decizie de tranzacţionare pe care altfel nu ar fi luat-o.

În acest context, Colegiul penal constată că în acțiunile SRL „Fly One” se regăsesc elementele constitutive ale contravenției prevăzută de art. 344 alin. 3 lit. d) Cod Contravențional al RMoldova, care prevede *încălcarea regulilor privind protecţia consumatorilor prin utilizarea de către comerciant a practicilor comerciale incorecte (înşelătoare şi/sau agresive) care denaturează sau sunt susceptibile să denatureze în mod esenţial comportamentul economic al*

consumatorului mediu la care ajung sau căruia li se adresează , care stabilește sancționarea persoanei juridice cu amendă de la 60 la 120 de unităţi convenţionale.

8.Totodată, Colegiul penal va respinge ca fiind pur declarative argumentele recurentului precum că a la examinarea cauzei contravenționale, judecătorul nu a examinat obiectiv sub toate aspectele circumstanțele cauzei, ori, materialele cauzei demonstrează potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil, existența faptei prejudiciabile.

De asemenea, Colegiul analizând procesul verbal cu privire la contravenție, evidențiază că agentul constatator nu a admis careva omisiuni sau derogări de la art. 443 din Codul contravențional, care ar afecta fondul cauzei și nu pot fi acoperite de instanța de judecată.

Instanța de recurs consideră necesar să releve că, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.32 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 445 și 461 din Codul contravențional (nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție) a statuat că, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată.

Mai mult, Colegiul penal consideră că prima instanță justificat a conchis că, la caz s-a constatat cu certitudine că, organul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanță, iar instanța reține că întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenție este temeinică.

În același context, relevante sunt dezideratele din Hotărârea Curții Constituționale nr.28 din 22.11.2018, §65, în care Curtea a reținut în jurisprudența sa că, sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.

Instanța de recurs subliniază că, recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.466 Cod contravențional pentru atacarea hotărârii cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat dezacordul cu hotărârea contestată fără a fi invocate careva argumente plauzibile și fondate, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, or, conform art.470 alin.(3) Cod contravențional, instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului, circumstanțe care la caz nu se regăsesc.

9.În consecință, Colegiul denotă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruiz versus Spania)*.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs declarată este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține hotărârea contestată fără modificări.

10.Conducându-se de prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru -

D E C I D E:

Recursul declarat de reprezentantul SRL „Fly One", Mircea Maleca împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2023, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestația depusă de SRL „Fly One" împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria AAC 00089 și a deciziei asupra cauzei contravenționale din 19.12.2022, emise de agentul constatator din cadrul Autorității Aeronautice Civile*, se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Oxana Robu***

Judecătorii: ***Olga Cojocaru***

Vladislav Schibin